



# BIWULETYN

CZYTELNIA  
REGIONALNA

305

8.06.1996 r.

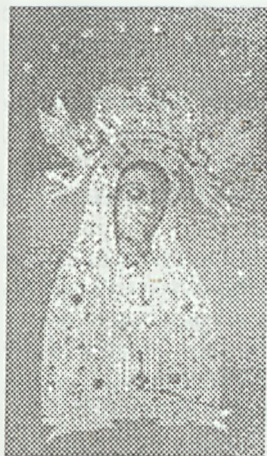
**SOLIDARNOŚĆ**

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

## AKT ZAWIERZENIA

MATCE BOŻEJ BOLESNEJ KRÓLOWEJ POLSKI  
PANI ŚWIĘTOKRZYSKIEJ

Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność"  
Ziemia Radomska



**Matko Naświętsza** - pielgrzymujący dziś do Twej świątyni w Kałkowie-Godowie  
Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność" Ziemia Radomska,  
zawierza Ci wszystkie swoje problemy codziennej pracy związkowej.

**Pani Świętokrzyska**, spraw, abyśmy umacniali w sobie solidarność i budowali ją w regionie i całej  
Rzeczypospolitej.

**Bolesna Królowo Polski**, za Twoim pośrednictwem dziękujemy Bogu za odzyskaną wolność Ojczyzny!

**Maryjo**, prowadź nas drogą Swojego Syna. Spraw, abyśmy nie wyrzekli się wiary naszych ojców.  
Nie pozwól, aby w czasach, kiedy decyduje się przyszły kształt Rzeczypospolitej, zwyciężyli ludzie, którzy  
ponoszą odpowiedzialność za upadek moralności i zniszczenie wartości religijnych i narodowych.

**Matko nasza**, Wspomożycielko wiernych, umocnij w nas wiarę, nadzieję i miłość, abyśmy wytrwali wśród  
zamętu szerzonego przez wrogów Kościoła i Narodu.

Zawierzamy Ci to wspólne dobro, jakim jest - dla nas członków - związek zawodowy "Solidarność", w  
którym możemy służyć Bogu i Ojczyźnie.

Zawierzamy Ci nas samych, nasze rodziny i wszystkie sprawy dnia codziennego.

*Kalków-Godów, 9 czerwca 1996r.*

\*\*\*

*W drugim dniu pielgrzymki do Kałkowa - Godowa, 9 czerwca 1996r., na uroczystej Mszy św. o godz. 10-tej, radomska "Solidarność" zawierzyła swoich członków i swoje sprawy Matce Bożej Królowej Bolesnej Polski. - Msza św. w pierwszym dniu pielgrzymki, 8 czerwca o godz. 18-tej, odprawiona została w intencji ks. Romana Kotlarza. Podczas "pasterki", pielgrzymi modlili się za Skrzywdzonych w wydarzeniach Radomskiego Czerwca '76.*

### OGŁOSZENIE SEKRETARZA ZR.

Proszę przewodniczących KZ-ów o odbiór ankiet informacyjnych dot. aktualnych danych o komisjach zakładowych.

Po ich uzupełnieniu, prosimy przekazać w ciągu 20 dni do Działu Księgowości ZR (do p. Agnieszki Perył).

*Sekretarz ZR - Jan Skowroński*

### WAŻNE!

Wszelkich informacji i wyjaśnień w/s instrukcji o zbowiązaniach podatkowych KZ "S" udzielać będzie GŁÓWNY KSIĘGOWY, podczas dyżurów w każdą środę w godz. 14.00 - 15.30.

## \* Z REGIONU \*

\*W sobotę 1 czerwca w Warszawie odbyła się konferencja w 15. rocznicę śmierci Stefana kardynała Wyszyńskiego, poświęcona programowi społecznemu Prymasa 1000-lecia. Głównymi organizatorami konferencji byli Instytut Prymasówki Stefana Kardynała Wyszyńskiego i Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" - Wskazania kardynała Wyszyńskiego dla "Solidarność" - były tematem wystąpienia (jednego z mówców) Kazimierza Janiaka - członka Prezydium KK.

Konferencji przysłuchiwali się Ewa Gołosz i Jerzy Krzysztof Kaczkowski, członkowie zarządu regionu "S" Ziemi Radomskiej.

\*W sobotę i niedzielę (1 i 2 czerwca) gośćmi Sybiraków byli członkowie ZR: Zdzisław Maszkiewicz, Andrzej Gut i Józef Monkosa. - W 50. rocznicę powstania Sybiraków do Polski, członkowie Stowarzyszenia odwiedzili miejsca pamięci narodowej w naszym województwie, nie honorowane przez władze poprzedniego systemu. Odwiedzili m.in. Zwolen, Warkę, Magnuszew.

\*W środę, 5 czerwca, w Zakładach Młynarsko-Zbożowych w Grójcu odbyła się kolejna tura rozmów pomiędzy "S" i zarządem. Przypomnijmy, że przed dwoma tygodniami, załoga przystąpiła do strajku ostrzegawczego, na tle zaległości w wypłacie poborów. Poza tym, zarząd zapowiedział zwolnienie około 30 spośród blisko 90-osobowej załogi. Kilka dni później przeprowadzono referendum przedstrajkowe. Udział w nim wzięła ponad połowa pracowników; większość z nich opowiedziała się za strajkiem.

Na razie, podejmowane są próby rozwiązywania problemów na drodze negocjacji. Środowe rozmowy zakończyły się spisaniem w formie porozumienia zasad jakie miałyby być stosowane w regulaminie zwolnień. Ponadto, prezes zarządu przedstawił sposób rozwiązania problemów płacowych. - W rozmowach uczestniczył sekretarz ZR - Jan Skowroński.

\*W piątek, 7 czerwca, w radiu "Ave" wystąpił Zdzisław Maszkiewicz. Godzinna rozmowa na antenie poświęcona była pielgrzymce do Kałkowa, obchodom 20. rocznicy Czerwca '76, sytuacji zakładów pracy.

A.R.



## \*Z notatnika koordynatora BHP\*

### SIP w Woj. Komendzie Straży Pożarnej w Radomiu - prawdopodobnie istnieje?

Spotkanie umówione było na 3 czerwca. Poza przewodniczącą Jadwigą Rzepką, nikt jednak nie przyszedł. Podobno, nie byli powiadomieni.

Wszyscy gorączkowo przeżywają przygotowania do odsłonięcia pomnika poświęconego pamięci poległych strażaków. Odsłonięcie pomnika, zlokalizowanego u zbiegu ulic Traugutta i Tochtermana, nastąpi 15 czerwca br.

Moim zdaniem, przy "iskierce" dobrej woli można było pogodzić "sprawy pomnika" i społecznej inspekcji pracy, która - prawdopodobnie - działa w straży. Jak widać, strażacka Solidarność "nie pali się" do przeanalizowania warunków pracy w podległych jednostkach.

\*\*\*

Następne spotkania:

- \*10.06.96 - w Radomskich Zakładach Materiałów Ogniotrwałych (przew. Edward Borcuch)
- \*17.06. - Automobilklub w Radomiu (przew. Jadwiga Oleksik)
- \*24.06 - Radomska Fabryka Farb i Lakierów (przew. Janusz Twardowski)
- \*1.07. - TEFA w Radomiu (przew. Jerzy Stachowicz).

*Koordinator d/s BHP - Kuzimierz Owczarek*

## BIEG ULICZNY

W Biegu Ulicznym dla uczczenia 20. rocznicy Protestu Robotniczego w czerwcu 1976r., który odbył się w sobotę 1 czerwca, startowało 86 młodych uczestników z 14 szkół.

### Zwycięzcy Biegu.

Dziewczęta:

1. Anna Kowalczyk - Szk. Podst. nr 3
2. Milena Adamczyk - Szk.P. nr 15
3. Dorota Ziółek - Szk.P. nr 8
4. Agnieszka Domagała - Szk.P. nr 21
5. Sylwia Syczyńska - Szk.P. nr 38
6. Anna Nowakowska - Szk.P. nr 8

Chłopcy:

1. Tomasz Gregorezyk - Szk.P. nr 15
2. Mateusz Łobodziński - Szk.P. nr 38
3. Hubert Zieliński - Szk.P. nr 33
4. Paweł Kurbieł - Szk.P. nr 16
5. Piotr Kacprzak - Szk.P. nr 38
6. Karol Szablewski - Szk.P. nr 20

Nagrody ufundowane przez Urząd Miasta i Zarząd Regionu wręczali wiceprezydent miasta Ryszard Falek, naczelnik oświaty Stanisław Prażmowski, przewodniczący Komisji Sportu UM Władysław Kramczyk i przedstawiciele Zarządu Regionu.

Dodatkowe nagrody, dla zwycięzców w obydwu kategoriach oraz dla najmłodszego zawodnika, ufundowała Międzyzakładowa Komisja NSZZ "Solidarność" przy Zarządzie Regionu.

Po zmaganiach sportowych, reprezentacja zwycięzców złożyła kwiaty pod pomnikiem Czerwca '76. *Artur Kubiś*



\*SZKOLENIA\*SZKOLENIA\*

## Spotkanie szkoleniowcy - przewodniczący KZ

\*Dział Szkoleń Zarządu Regionu NSZZ "S" Ziemia Radomska zaprasza przewodniczących Komisji Zakładowych na spotkanie w dniu 12 czerwca br. o godz. 9.00, które odbędzie się w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Radomiu, ul. Traugutta 30 IV piętro (budynek, gdzie mieści się siedziba ZR). Tematem spotkania ma być polityka szkoleniowa Związku.

### Zapisy na szkolenia trwają

Wszelkich informacji w/s szkoleń udziela i prowadzi zapisy - p. Alicja Pietrasz /Dział Szkoleń ZR/

\*Dział Szkoleń organizuje szkolenie dla przewodniczących, zastępców oraz dla "sípowców" na temat: KOMISJE BHP.

Szkolenie odbędzie się w Siczkach k/Radomia w dniach 17-19 czerwca 1996r. Koszt zakwaterowania i wyżywienia - 50 zł od osoby pokrywa KZ, pozostałe koszty finansuje ZR.

Wpłaty należy dokonać w księgowości ZR. Zapisy - do 13 czerwca.

\*Przypominamy, zapisy na szkolenie ogólnozwiązkowe i na temat układów zbiorowych pracy - trwają (u p. Alicji Pietrasz).

\*Rozpoczynają się zapisy na jednodniowe szkolenie n.t. KODEKSU PRACY. Odpłatność: 10 zł od członków "S", 20 zł od innych. O terminie szkolenia poinformujemy dodatkowo.

### Narzędzie pracy związkowca - "Kodeks pracy z komentarzem"

\*W ZR jest do odbioru "Kodeks pracy z komentarzem". Przy odbiorze, KZ winny okazać się dokumentem wpłaty.

\*KZ, które nie zamówiły wcześniej "Kodeksu pracy z komentarzem" (cena 30 zł; w tym 5% na dofinansowanie szkoleń związkowych), mogą to uczynić w Dziale Szkoleń ZR.

Zapraszam do udziału w szkoleniach - Andrzej Gut

### Z prośbą o pomoc dla POGORZELCÓW

W imieniu radomskich rodzin, które straciły swój dobytek na skutek pożaru, jaki ich dotknął w maju tego roku, zwracamy się z serdeczną prośbą do ludzi dobrej woli o wsparcie finansowe.

Pomoc prosimy kierować na konto PKO BP I/O Radom 67511-47786-174-1 z dopiskiem "POGORZELCY"

Wybór koloni dla dzieci pracowników ZPOZ "Przychodnie Radomskie" bez zgody "S"

### Funduszem socjalnym "lekką ręką"

Dzieci pracowników ZPOZ "Przychodnie Radomskie" pojadą na kolonie do Dźwirzyna - zdecydowała dyrekcja i część związków zawodowych. Decyzję tę oprotestowała "Solidarność". - Nie może zrozumieć dlaczego wybrano gorszą ofertę i dlaczego nie skorzystano z wykupu miejsc bezpośrednio u właściciela (a taka możliwość istniała). Nie może zrozumieć, dlaczego nie dba się o racjonalne wykorzystanie funduszu socjalnego. - "S" zapowiada wniesienie "pozwu do Sądu Administracyjnego o uchylenie decyzji".

Decyzje o akcjach socjalnych w ZPOZ "Przychodnie Radomskie" podejmuje Komisja Socjalna, działająca w oparciu o regulamin. Regulamin stwierdza, że ustalenia mają zapadać na zasadzie konsensusu, czyli zgody wszystkich zainteresowanych stron.

Pierwsze rozmowy o tegorocznym wypoczynku letnim dzieci pracowników odbyły się w lutym br. Wówczas dyrekcja przedstawiła tylko jedną ofertę, radomskiego Harcтуру, kolonie letnie w Ustroniu Morskim. "S" wyraziła zgodę. Po kilku dniach, miejscowość została zmieniona na Dźwirzyna. Taka szybka zmiana miejscowości zaniepokoiła działaczy "S". Związek zdecydował, że wyśle swoich przedstawicieli na rekonesans, aby na miejscu przekonać się, w jakich warunkach przyjdzie pociechom wypoczywać po rocznych trudach szkolnych. Okazało się, że 350-osobowa grupa dzieci mieszkać będzie w 7 pawilonach, z sanitariatami z wejściem od zewnątrz, rozlokowanych na niewielkiej powierzchni. A całe zaplecze kulturalno-sportowe, to "stółka, świetlica, jedno boisko i parę huśtawek".

Przy okazji tego wyjazdu, "S" wizytowała inne ośrodki i natrafiła m.in. na obiekt kolonijny w Ustroniu Morskim, z 2-3 osobowymi pokojami, z węzłem sanitarnym przy pokojach, salami telewizyjnymi na każdym piętrze, kawiarnią i salą dyskotekową. Ośrodek położony w odległości 300m od morza - 6 ha parku z pełnym zapleczem sportowym. Tę ofertę przedstawiono w Komisji Socjalnej jako kontrpropozycję.

Dyrekcja - a właściwie dyrektor Cierniak, jej przedstawiciel w Komisji Socjalnej - pozostała przy pierwotnej decyzji, mimo, że w obydwu przypadkach warunki umowy były jednakowe, łącznie z kosztami.

"S" oskarża dyrekcję o łamanie ustawy o związkach zawodowych, o nieuwzględnianie jej wniosków, zapowiada wniesienie pozwu do Sądu Administracyjnego.

\*\*\*

Komisja Międzyzakładowa NSZZ "S" Pracowników Ochrony Zdrowia Lecznictwa Podstawowego i Specjalistycznego w Radomiu 7 czerwca skierowała pismo do Rady Nadzorczej ZPOZ "Przychodnie Radomskie", w którym - nawiązując do opisanych wyżej zdarzeń - zarzuca dyrektorowi Cierniakowi niegospodarność i "domaga się jego odwołania".

Anna Rajchert

Komisja Interwencji ZR do Prezesa G.S. Sam.Chł. w Zwoleniu

## Pouczenie o prawach związków zawodowych

Komisja Interwencji ZR, po raz pierwszy interweniowała - na wniosek KZ "S" - u Prezesa Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Zwoleniu w związku ze zwolnieniem członka Związku. Na jej wniosek, PIP przeprowadziła kontrolę. W protokole inspektor PIP zawarł zapis, że "kontrola dokumentacji nie wykazała uchybień formalnych", "choć problemy (opisane przez "S") wydają się być słuszne i moralne, w obecnym stanie prawnym nie mogą być uregulowane prawnie".

"S" zwróciła się w lutym do zarządu GS o "przeanalizowanie możliwości zatrudnienia", uprzednio "zwolnionego członka Związku". Odpowiedzią na pismo, były działania Prezesa - stwierdza "S" - polegające na wzywaniu członków KZ i zadawaniu pytań: czy znają treść pisma i czy to są prawdziwe podpisy. - Jest to jeden z przykładów łamania prawa związkowego, który został przytoczony w piśmie (5.06.96) Komisji Interwencji do Prezesa. W oparciu o te przykłady Komisja Interwencji poucza o prawach związków zawodowych. /A.R./

*"Informujemy Pana Prezesa, że jesteśmy zaniepokojeni współpracą, a w zasadzie brakiem takiej. (...) Brak współpracy, to przede wszystkim negowanie prawa organizacji związkowej "S" do wspólnego z pracodawcą jej udziału w wypracowywaniu, a następnie zawieraniu porozumień zbiorowych, których postanowienia winny być adresowane do określonej społeczności zakładowej, co z kolei winno odzwierciedlać najbardziej bezpośrednią formę udziału n/organizacji związkowej w stanowieniu norm prawnie wiążących pracowników.*

*Związki zawodowe mają tutaj zagwarantowany równy głos z podmiotem zatrudniającym w kształtowaniu prawa. Jako podstawę prawną do takiego działania przytaczamy art. 4 ustawy z dnia 23.05.1991r. o związkach zawodowych do reprezentowania pracowników i innych osób, a także prawo do obrony ich godności oraz innych praw i interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych jak i indywidualnych. (...)*

*Intencją naszego pisma jest przypomnienie Panu Prezesowi, jeżeli zapomniał, lub poinformowanie, jeżeli nie wie, na jakich zasadach winna być oparta współpraca zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy w realcji Pracodawca - Komisja Zakładowa."*

## Podział majątku po CRZZ w Senacie

/ "Rzeczpospolita" 1-2.06.96/

*Senat nie zgodził się z propozycją Klubu "Solidarność": aby równo podzielić między "S" i OPZZ cały majątek pozostały po Centralnej Radzie Związków Zawodowych, a więc również pieniądze, a nie tylko nieruchomości, jak chciał Sejm. Andrzej Chronowski ("S") przestrzegal, że ustawa w kształcie proponowanym przez Sejm nadal będzie wywoływać nieporozumienia, co może się odbić na forum Międzynarodowej Organizacji Pracy. - Dla nas jest to absolutnie niezadawalające. Jeżeli mówi się o zadośćuczynieniu, to należy także podzielić pieniądze. Nasi prawnicy zbadają, czy jest to zgodne z konstytucyjną sprawiedliwością. Być może zaskarżymy ustawę do Trybunału Konstytucyjnego - powiedział nam Jacek Rybicki, wiceprzewodniczący Komisji Krajowej "S". Innego zdania był Andrzej Bączkowski, minister pracy, który powiedział, że nowelizacja zakończy długoletnie spory wokół majątku i konflikt powinien być rozwiązany do połowy 1997 roku. Senat podzielił jego opinię i przyjął bez poprawek (48 za, 13 przeciw - głównie "S", jedna osoba się wstrzymała).*

Ustawa czeka na podpis Prezydenta RP.

Akty wykonawcze do kodeksu pracy w **DZIENNIKU USTAW**  
Nr 60 z 30 maja br., na które składają się:

\*rozporządzenie Rady Ministrów - nr siedem z 28 maja br. dotyczące:

- zmiany rozporządzenia w sprawie kwot wynagrodzenia za pracę za pracę wolnych od potrąceń z innych tytułów niż świadczenia alimentacyjne,
- zmiany rozporządzenia w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu, urlopów i zasiłków wychowawczych,
- przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagrodzenia,
- profilaktycznych posiłków i napojów,
- zmiany rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą.

\*rozporządzenie ministra pracy i polityki socjalnej - nr 2 z 15 maja - w sprawie:

- sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy,
- szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania.

Wszystkie weszły w życie 2 czerwca.

/7a "Prawem co dnia" - Rzeczpospolita z 3.06.96/

# NOWY KODEKS PRACY

## od 2 czerwca

Na pytania Jolanty Ostrowskiej, dot. nowego Kodeksu Pracy, na łamach "Co drugi tydzień", odpowiada dr Zygmunt Masternak - pracownik naukowy Uniwersytetu Wrocławskiego, ekspert z prawa pracy, członek Komisji do spraw kodyfikacji prawa pracy przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej, ekspert związkowy.

Znowelizowany Kodeks Pracy, który będzie obowiązywał od 2 czerwca br. próbuje zerwać z socjalistycznym prawem pracy. Wyraża się to m.in. w zdefiniowaniu na nowo pojęcia zatrudnienia.

Nowelizacja wprowadziła nowe pojęcie pracodawcy. Otóż pracodawcą jest każdy, kto zatrudnia pracowników bez względu na to, czy jest to osoba prawna, czy fizyczna. Stary Kodeks wyraźnie rozróżniał pracodawców na uspołecznionych i prywatnych, nowelizacja zrównuje ich. Jedyną rzeczą, która praktycznie różnicuje pracodawców, jest liczba zatrudnionych pracowników.

➤ Pracodawca zatrudniający powyżej 5 pracowników obowiązany jest ustalić regulamin pracy i wynagrodzenia (do tej pory przepisy nakładały taki obowiązek w przypadku zatrudniania powyżej 50 pracowników). Jest to bardzo istotna zmiana.

Pracodawcę może reprezentować "osoba dokonująca działań w imieniu pracodawcy". Do tej pory taką rolę pełnił kierownik zakładu pracy. Obecnie nastąpiło rozluźnienie rygorów. Osobą występującą w imieniu pracodawcy może być ktoś z zewnątrz, np. zakontraktowana firma, osoba prawna, która będzie się zajmowała sprawami pracowniczymi, strategią zatrudnienia itp. Takie rozwiązanie jest powszechnie stosowane na Zachodzie, ale i u nas zaczyna się je wprowadzać.

Jeżeli chodzi o definicję pojęcia "pracownik", to nie praktycznie się nie zmieniło. Pracownik musi mieć ukończone 18 lat. Młodociani w wieku od 15 do 18 lat mogą wykonywać pracę, której celem jest przygotowanie zawodowe.

**Nie jest jednak łatwo w praktyce zostać pełnoprawnym pracownikiem. Pracodawcy stosują rozmaite wybiegi, by uniknąć świadczeń wynikających z umowy o pracę. Nowelizacja KP zasłynęła m.in. wprowadzeniem przepisów uniemożliwiających uchylanie się od tych zobowiązań.**

Plagą są umowy cywilno-prawne o dzieło czy też zlecenia, które w rzeczywistości są umowami o pracę, ale nie dają pracownikowi prawa do urlopów, zasiłków, nagród jubileuszowych, dodatków stażowych, za szkodliwe warunki pracy. Kodeks Pracy chce temu przeciwdziałać.

KP mówi wyraźnie, że pracownikiem jest ten, kto dobrowolnie zobowiązuje się do świadczenia pracy określonego rodzaju na rzecz kogoś innego, kto ma prawo kierować pracą (wydawać polecenia, określić pracę i zorganizować ją) i wreszcie - praca jest świadczona za wynagrodzenie.

Warto zwrócić uwagę na użyte w Kodeksie sformułowanie "pod kierownictwem", które oznacza, że te same czynności wykonywane są przez jakiś określony czas i ktoś przesądza, jak należy je wykonywać, przy pomocy jakich narzędzi i urządzeń oraz w jakim czasie. Jeżeli ktoś wykonuje taką pracę, to niezależnie od tego, jak nazywa się umowa, jest pracownikiem, a pracodawca jest obowiązany do świadczeń pracowniczych.

Zapis ten nie stanowi rewolucji. Do tej pory pracownik mógł wystąpić do sądu z roszczeniem o ustalenie stosunku pracy, i tak było do 2 czerwca. Do sądów pozwów formułowane przez pracowników trafiały rzadko, głównie za sprawą niewiedzy o istnieniu takiego przepisu. Pamiętać też trzeba o tym, że w wielu przypadkach roszczenie objęłoby kilka lat wstecz. Egzekucja należnych świadczeń wraz

z odsetkami mogłoby doprowadzić do bankructwa niejedną firmę, co w sytuacji dużego bezrobocia zrodziłoby inne problemy.

Nowelizacja KP wyposaża w kompetencje wysuwania roszczeń o ustalenie stosunku pracy Państwową Inspekcję Pracy.

**Należy więc oczekiwać, że posypią się kary, bo praktyka obchodzenia przepisów o zatrudnieniu jest powszechna.**

Na pewno nie należy się spodziewać jakiejś obławy. Od 2 czerwca liczyć się jednak należy z możliwością kontroli. Prawo wychodzi naprzeciw PIP, gdyż przepisy pozwalają inspektorom wejść wszędzie tam, gdzie jest świadczona praca, niezależnie od podstawy prawnej (do tej pory prawo to było ograniczane do pomieszczeń, w których pracowała co najmniej jedna osoba zatrudniona na umowę o pracę). Inspektor na prawo kontrolować tożsamość pracowników, a jeśli zajdzie potrzeba, w dochodzeniu może pomóc policja.

PIP może podejmować dochodzenie z własnej inicjatywy bądź po uzyskaniu informacji od pracowników czy związków zawodowych. W razie stwierdzenia przekroczenia prawa, pracodawca może zapłacić grzywnę w wysokości 5000 PLN.

Co do tego, czy rzeczywiście posypią się kary, jestem pesymistą. Dopóki nie zmienią się warunki na rynku pracy, pełna realizacja tego przepisu, moim zdaniem nie nastąpi.

**Częstym zjawiskiem na rynku pracy jest zmiana pracodawcy. Doświadczają tego pracownicy prywatyzowanych firm, którzy w większości obawiają się nowych pracodawców.**

Nowy Kodeks w sposób pełny reguluje sytuację pracowników po zmianie pracodawców. Jeżeli zakład przechodzi w ręce nowego pracodawcy, to z mocy prawa pracownicy przechodzą na starych zasadach do nowej firmy. Niedozwolone jest wypowiedzanie w momencie zmiany pracodawcy dotychczasowych umów o pracę ani zmienianie zasad zatrudnienia. I tu została wypełniona luka, gdyż dotąd pracownicy nie mieli nic do powiedzenia. Nie mogli np. się nie zgodzić na przejście do nowego pracodawcy. W państwie demokratycznym było to ograniczenie swobody osobistej. Obecnie w ciągu miesiąca od informacji o zmianie pracownik może zdecydować się na przejście bądź nie zgodzić się na pracę u nowego pracodawcy. Zgoda oznacza przeniesienie stażu i wynikających z niego praw do: okresy wypowiedzenia, odprawy emerytalnej, nagrody jubileuszowej. I tu trzeba podkreślić, że nowelizacja KP liczy staż pracy tylko u jednego pracodawcy. Wyjąt- ➤

► kiem jest opisana wcześniej sytuacja, w której pracownik przechodzi do nowego pracodawcy bez zmian zasad zatrudnienia (art. 231 KP).

Pracownicy nie powinni godzić się na rozwiązanie umowy o pracę w momencie zmiany formy własności firmy bądź zmiany pracodawcy, bo wtedy stracą uprawnienia, wypracowane nieraz przez wiele lat.

Gdy mowa o rozwiązaniu umów o pracę, to w tej materii także nastąpiły w znowelizowanym Kodeksie zmiany.

Jedną z ważniejszych spraw, jaką w związku ze zwolnieniem reguluje KP, jest obowiązek konsultacji ze związkiem zawodowym. Konsultacje zresztą dotyczą nie tylko zwolnień, ale stosowania np. kar regulaminowych. KP potwierdza to, co jest zapisane w Ustawie o związkach zawodowych. Przepis ustawy mówi, że pracodawca ma obowiązek konsultować ze związkiem zawodowym zamiar zwolnienia pracownika - członka związku, bądź pracownika niezrzeszonego, którego związek reprezentuje. Na tym tle dochodziło do napięć. Do tej pory związek zawodowy nie miał obowiązku informować, kto jest jego członkiem lub kogo reprezentuje. Będąc zerweca związek będzie miał obowiązek przedstawić listę członków w ciągu pięciu dni. W przeciwnym wypadku pracodawca będzie zwolniony z obowiązku konsultacji.

Przewiduję, że na tym tle mogą pojawiać się problemy, gdyż komisje zakładowe znane są z niechęci do ujawniania spisów pracowników, w imieniu których występują, traktując to jako element taktyki w sporach czy negocjacjach.

/przedruk z nr 6-7/96/

### ...świadomie uczestniczyć w zachodzących zmianach...

*Od kilku lat dokonują się w Polsce głębokie zmiany, którym towarzyszy spontaniczna, nie zawsze uporządkowana dyskusja o wartościach, na których ma się opierać życie społeczne, o kształcie państwa, o jego systemie ekonomicznym, o naszym miejscu w Europie i świecie. Ten dyskurs toczy się w języku, który nie zawsze jest jasny. Wiele w nim słów, bez znajomości, których nie sposób zrozumieć stanowisk uczestników tego dyskursu i istniejących między nimi różnic politycznych" - kontynuujemy edukację - po dłuższej przerwie - za Autorami "Kompedium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie". Będzie to cykl omawiający zagadnienia związane pośrednio bądź bezpośrednio z wyborami parlamentarnymi.*

## Współczesne doktryny i ideologie polityczne.

- Doktryny, ideologie a programy polityczne.

Typy doktryn. - (3)

### DOKTRYNA SPOŁECZNA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Kościół katolicki jako wspólnota wiernych wypracował w okresie ostatnich stu lat naukę (*magisterium*) społeczną, którą powinni kierować się katolicy w życiu społeczno-politycznym. Jej początki przypadają na pontyfikat Leona XIII i wydaną przezeń w 1891r. encyklikę *Rerum Novarum*. Rozwinięcie zawartości w tej encyklice idei nastąpiło w XX w., zwłaszcza w okresie tak zwanego *aggiornamento* (po włosku uwspółcześnienie) poczynszszy od pontyfikatu Jana XXIII. Wśród ważnych dokumentów zawierających wykład nauki społecznej Kościoła należy wymienić następujące: encyklikę Piusa XI *Quadragesimo Anno* z 1931r., Jana XXIII *Mater et Magistra* oraz *Pacem in Terris*, Pawła VI *Populorum progressio*, Jana Pawła II *Laborem exercens* i *Centesimus Annus*, wydaną w stulecie *Rerum Novarum*. Doniosłe znaczenie mają także dokumenty Soboru Watykańskiego II (1962-1965), zwłaszcza Konstytucja soborowa z 1965r. *Gaudium et Spes* (Radość i nadzieja) o Kościele w świecie współczesnym.

Naukę społeczną Kościoła można by streścić w kilku najważniejszych punktach: 1) katolicy mają obowiązek przyczynić się do budowy sprawiedliwego ładu społecznego i współpracować w tym zakresie także z niewierzącymi pod warunkiem, że celem tej współpracy będzie dobro i godność osoby ludzkiej (**personalizm chrześcijański**); 2) sprawiedliwy ład społeczny nie jest równoważny z egalitaryzmem. Kościół potępia idee komunizmu; dostrzega jednak konieczność złagodzenia najbardziej rażących nierówności tak między tak między jednostkami, jak i między narodami bogatymi i biednymi. Kościół uznaje, że każdy człowiek winien otrzymać środki niezbędne do życia, ma prawo do wyboru zawodu, stanu, oświaty, informacji, do udziału w życiu politycznym, do poszanowania jego osoby, także do wolności sumienia i wyznania; 3) Kościół głosi zasadę solidaryzmu społecznego w duchu miłości bliźniego, dlatego też uważa, że pracodawcy mają obowiązek godziwie wynagradzać pracowników, a pracowników obowiązuje uczciwa praca; 4) Kościół naucza, że własność prywatna jest najlepszym, bo skutecznym zagwarantowaniem wolności i niezależności człowieka, ale dopuszcza też inne, uspołecznione formy własności, jak spółdzielcza czy państwowa, jeżeli tylko będą służyły człowiekowi. Jednakże zgodnie z nauką Kościoła inne formy własności, jak i w ogóle działanie państwa w gospodarce powinno występować tylko tam, gdzie jednostki i rodziny nie mogłyby same rozwiązać jakichś problemów (**zasada subsydiarności**), tj. pomocniczej roli państwa). Preferowanym jednak modelem własności jest własność drobna i rodzinna, przy czym pamiętać trzeba, że zgodnie z nauką Kościoła

Własność prywatna "posiada z natury swojej charakter społeczny, oparty na prawie powszechnego przeznaczenia dóbr" i nie może być rozumiana jako prawo do egoistycznego jej wykorzystywania; 5) szczególną rolę przypisuje Kościół pracy ludzkiej, traktując ją jako powołanie człowieka na Ziemi, a przeciwstawiając się traktowaniu pracy ludzkiej wyłącznie jako towaru; 6) zgodnie z nauką Kościoła, zawartą między innymi w wydanej w 1983r. Watykańskiej Karcie Praw Rodziny, rodzina jest najważniejszym elementem społeczeństwa, które jest rodziną rodzin", a państwo powinno zagwarantować "płacę rodzinną dla ojca z możliwością wynagradzania pracy domowej matki"; 7) za jedno z najważniejszych zadań katolików uważa Kościół obowiązek troski o pokój na Ziemi, ochronę naturalnego środowiska i zasobów Ziemi, tak, aby jej bogactwa w równej i sprawiedliwej mierze służyły wszystkim ludziom.

W nauce Kościoła, dotyczącej ustroju politycznego, wyraźnie zaznacza się uznanie prawa człowieka do swobodnego zrzeszania się, organizowania związków zawodowych, do zakładania partii politycznych, do korzystania z instytucji demokratycznych. Kościół w myśl Konstytucji soborowej nie wiąże się z żadnym państwem; będąc instytucją religijną a nie polityczną, zastrzega sobie jednak prawo do moralnej oceny działań państwa. Kościół nie domaga się też żadnych szczególnych przywilejów od państwa, jeżeli tylko wyznawcom Kościoła zagwarantowano swobodne wyznawanie wiary i spełnianie praktyk religijnych. Nauczanie społeczne Kościoła katolickiego jest połączone z krytyką tak komunizmu, jak i wolnokonkurencyjnego liberalizmu. Kościół odrzuca zasadę wolnej konkurencji i zasadę totalnej kontroli państwa nad jednostką, uznając, że społeczeństwo ma funkcjonować na zasadzie solidarności, wspierać pracujących, troszczyć się o likwidację bezrobocia, o opiekę nad dziećmi, słabszymi, starcami. Obowiązki te spoczywają także na państwie, które jest tak zwanym pracodawcą pośrednim, gdyż stwarza ramy prawne do działania pracowników i pracodawców. Jednocześnie Kościół odrzuca rewolucję jako niezgodny z prawem Bożym środek do realizacji sprawiedliwego ładu społecznego, "poza przypadkiem oczywistej i długotrwałej tyranii". Dlatego też papież potępił doktrynę teologii wyzwolenia, która głosi prawo do samowolnego i z użyciem siły wprowadzenia sprawiedliwego ładu społecznego. Doktryna teologii wyzwolenia nie popularna jest szczególnie w krajach Ameryki Łacińskiej i Południowej, gdzie panują drastyczne (skrytykowane w Konstytucji soborowej *Gaudium et Spes*) stosunki w zakresie własności ziemi: właściciele ogromnych latyfundiów nie dopuszczają do reformy rolnej, ziemia leży odłogiem, a rzesze bezrolnych chłopów głodują.

### Chadecja

Jakkolwiek Kościół katolicki pozostawia wiernym swobodę działania politycznego zgodnie ze swoim sumie-

niem, niektóre partie skupiające w większości katolików określają się jako chrześcijańsko-demokratyczne (chadecskie). Programy tych partii w praktyce nie zawsze są jednokowe, najogólniej głoszą one jednak program "społecznej gospodarki rynkowej", poszanowanie zasad demokracji i solidaryzm społeczny oparty na nauce Kościoła. Partie chadecskie działają na całym świecie, ich członkami są nie tylko katolicy, ale w ogóle chrześcijanie (nie są to więc partie wyznaniowe); najbardziej znane w Europie to CDU (Christliche Demokratische Union) w RFN i Democrazia Cristiana we Włoszech. W Europie partie utworzyły Europejską Unię Chrześcijańsko-Demokratyczną.

## KONKURS NSZZ "Solidarność"

o TYTUŁ

"Najaktywniejszej w działaniach na rzecz poprawy warunków pracy organizacji zakładowej (międzyzakładowej) oraz najaktywniejszego koordynatora regionalnego, branżowego ds. ochrony środowiska pracy"

Uchwała KK: KK uznając konieczność zwiększenia aktywności Związku w dziedzinie ochrony człowieka w środowisku pracy ustanawia coroczny konkurs o tytuł najaktywniejszej w działaniach na rzecz poprawy warunków pracy organizacji zakładowej (międzyzakładowej) oraz najaktywniejszego koordynatora regionalnego, branżowego ds. ochrony środowiska pracy. Konkurs przeprowadzony będzie w oparciu o regulamin będący załącznikiem do niniejszej uchwały.

I. **Celem konkursu** jest inspirowanie organizacji zakładowych (międzyzakładowych), koordynatorów regionalnych i branżowych ds. ochrony środowiska pracy do aktywniejszych działań na rzecz poprawy warunków pracy, eliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia członków Związku oraz popularyzacja zadań jak i osiągnięć w tej dziedzinie statutowej działalności NSZZ "Solidarność". Oczekiwany efekt konkursu jest większe zaangażowanie struktur Związku w ochronę człowieka w jego miejscu pracy.

II. **Organizatorem konkursu** jest Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność".

III. **Uczestnicy konkursu:**

Konkurs realizowany jest w trzech kategoriach:



- ▷ - najaktywniejszej w działaniach na rzecz poprawy warunków pracy organizacji zakładowej (międzyzakładowej),
- najaktywniejszego koordynatora regionalnego ds. ochrony środowiska pracy,
- najaktywniejszego koordynatora branżowego ds. ochrony środowiska pracy.

W konkursie uczestniczą wszystkie organizacje zakładowe, organizacje międzyzakładowe (działające w oparciu o par. 8.1.1 i par.8.1.3. Statutu), międzyzakładowe komisje koordynacyjne (działające w oparciu o par. 8.1.2. zgodnie z Uchwałą KK 502/95) oraz koordynatorzy ds. ochrony środowiska pracy (BHP),

- regionalni,
- struktur branżowych (regionalnych i krajowych).

#### IV. Organizacja, przebieg i rozstrzygnięcia konkursu:

1. KK powołuje komisję konkursową, której zadaniem jest: przyjmowanie zgłoszeń (wniosków), ocena zgłoszonych kandydatów (wniosków), przyznanie nagród i wyróżnień laureatom konkursu.

W przypadku zbliżonej oceny kandydatów pierwszeństwo w przyznaniu nagród i wyróżnień mają organizacje lub koordynatorzy biorący udział w konkursie po raz pierwszy.

2. Okresem ocenianym przez komisję konkursową jest rok kalendarzowy, a termin zgłaszania wniosków konkursowych upływa z dniem 15 stycznia roku następnego. Wnioski konkursowe mogą składać na adres KK (Dział Ochrony Środowiska Pracy i Ekologii) wszystkie struktury Związku oraz członkowie Związku za pośrednictwem tych struktur.

3. Nagrody i wyróżnienia winny być wręczane w terminie zbliżonym do terminu obchodów Światowego

Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy (28 kwietnia).

4. Nagrody i wyróżnienia zostaną ufundowane przez Komisję Krajową NSZZ "S" oraz przez instytucje wspierające Związek w działaniach będących przedmiotem konkursu.

Główną nagrodę dla organizacji zakładowej (międzyzakładowej) stanowi nagroda Przewodniczącego KK.

#### V. Kryteria oceny konkursowej:

Komisja konkursowa ocenia opisane we wnioskach:

1. Działania na rzecz ograniczenia lub likwidacji wszelkich zagrożeń dla zdrowia i życia w środowisku pracy, m.in.:

a/ zagrożeń wypadkowych (eliminowanie czynników mogących spowodować porażenie prądem elektrycznym, urazy, upadki, oparzenia, wybuchy, pożary, itp.);

b/ emisji czynników szkodliwych (hałas, wibracja, zanieczyszczenia powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne i jonizujące itp.);

c/ stanowisk pracy nieergonomicznych, wadliwego oświetlenia, negatywnego mikroklimatu, złej organizacji pracy powodującej znaczne obciążenia psychiczne i fizyczne.

2. Działania promujące pracę bezpieczną:

a/ organizacja szkoleń dot. bezpieczeństwa pracy i ergonomii,

b/ akcje propagandowe, wydawnictwa,

c/ promocja skutecznych ochron osobistych na stanowiskach pracy (przy braku) możliwości wyeliminowania zagrożeń).

3. Aktywność w powoływaniu i współpracy społecznej inspekcji pracy, tworzeniu i pracy komisji bezpieczeństwa w zakładzie pracy,

4. Działania profilaktyczne oraz

korzystne (wynegocjonowane) zapisy w układach zbiorowych pracy w dziedzinie bezpieczeństwa pracy i ergonomii,

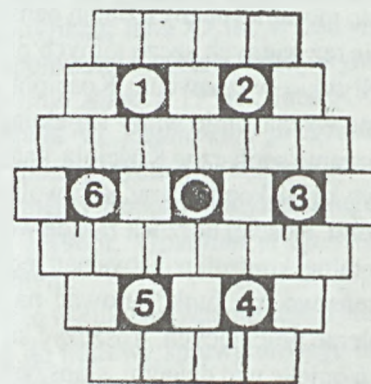
5. Doradztwo i skuteczność interwencji w sprawach zgłaszanych przez członków Związku lub organizacje zakładowe (międzyzakładowe) NSZZ "S",

6. Inne osiągnięcia na polu poprawy warunków pracy w zakładzie, regionie, branży.

#### VI. Ogłoszenie wyników konkursu:

Wyniki konkursu będą ogłoszone na posiedzeniu KK bezpośrednio po zakończeniu prac komisji konkursowej, a następnie zostaną podane do publicznej wiadomości oraz publikowane w prasie związkowej.

#### Ach, co to był za ślub!...



- 1) spotkanie z narzeczoną
- 2) ślubna panny młodej
- 3) ślubny korowód
- 4) gdy masz ... w sercu, stawaj na kobiercu (w przysłowiu)
- 5) na głowie panny młodej
- 6) strze'a z łuku do zakochanych

#### BIULETYN INFORMACYJNY NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom  
ul. Traugutta 30  
tel. 251 - 61, fax 238 - 04  
Redakcja: ANNA RAJCHERT  
tel. 63 - 43 - 49  
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji  
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

egzemplarz bezpłatny